

VENEDİK SEMPOZYUMU

SSCB'nin Yapısı Üstüne Tartışmalar

1977 yılında, 11-13 Kasım günlerinde Venedik'de bir sempozyum yapıldı. Sempozyum konusu, «Devrim-sonrası Toplumda İktidar ve Muhalefet» idi. Sempozyumu düzenleyenler ise, **II Manifesto** gazetesi-ydi. **Birikim** okurları, **II Manifesto** gazetesini, bu gazeteyle başlayan İKP muhalefet hareketinin partileşme sürecini, daha önceki sayılarımızdan, Lucio Magri'nin, Rossana Rossanda'nın yazılarından bilirler. Venedik'deki toplantıyı da Rossana Rossanda konuşmasıyla açtı. Yabancı basından kısa haberlerini okuyarak izleyebildiğimiz bu tartışmanın bütün konuşma metinlerini henüz elimize geçiremedik. Ancak, bir Troçkist yayın organında konuşmalardan bazılarının tam metinleriyle bazılarının kısaltılmış biçimlerini ele geçirebildik. Burada, toplantıya çağrılmamış olduğu anlaşılan Ernest Mandel'in de toplantıda yapılmış konuşmalar üzerine bir yazısı vardı. Sempozyum metinlerinin tümünü ele geçirmek için, gerekli yere başvurduk. Ancak, bu gibi yazışmalardan ne sonuç alınacağı her zaman belli olmuyor ve İtalyanca da olsa, konuşmaların tam metinlerinin basılıp basılmadığını da bilmiyoruz. Bu nedenle, şu anda elimizde bulunan metinleri yayımlamaya karar verdik. Geri kalanlar elimize geçerse ve bunlar içinde de, buradakiler kadar ilginç olanları varsa, bunları da ileride yayımlamak isteriz.

Venedik sempozyumundaki konuşmacıları oldukça eleştirel bir dille cevaplandıran Mandel hakkında açıklayıcı bilgi gereksiz. Burada tam ya da kısaltılmış metinleri bulunan Rossanda, Althusser ve Bettelheim hakkında da yeterli bilgiye sahip **Birikim** okurları. Son konuşmacı da yeterince tanınmış bir Marksist olan Fernando Claudin. Dergimizde yayımlanan ilk yazısı olduğu için kısaca tanıtalım: Claudin, altmışların başlarında İspanya Komünist Partisi'nin Merkez Komitesi üyesiydi. Bu dönemde, Parti içinde, şimdi Carillo yönetimiyle sonuçlanan tartışma ve bölünmeler başlayınca, Claudin yöneticilikten de, partiden de ayrıldı. O zamandan beri bağımsız bir Marksist yazar ve teorisyen — Güney Avrupa'nın önde gelen teorisyenlerinden. **Komintern'den Kominform'a** adında ilginç bir tarih kitabının yazarı. Yetmişlerde, İspanya Komünist Partisi'nde olanlar üstüne yazdığı, bugün gerçekleşen bazı gelişmeleri önceden tahmin ettiği ve bize de, İspanya Komünist Partisi'nin bugüne nasıl geldiği konusunda aydınlatıcı bilgiler verdiği bir yazısını önümüzdeki sayılarda yayımlayacağız.

Venedik sempozyumu, dünya Komünist hareketinde ilginç bir gelişmenin bir göstergesi. Sovyetler Birliği toplumsal formasyonunun eleştirel Marksist analizi yapılması konusunda bir toplantı bu. Katılanların çoğu, gerçi parti dışı, bağımsız Marksistler. Ama yabancı basın organlarında izlediğimiz kadarıyla, Komünist Parti üyeleri de katılmış bu sempozyuma, onlar da söz alıp konuşmuş. Onların konuşma metinlerinden biri de elimize geçse, bu konuda bir de «Euro-communist» açıklama tarzının örneğini görebilecektik. Ama bu ha-

liyle de, ilginç bir derleme. Claudin ve Althusser'in yaklaşımları, bağımsız Marksist analiz çabası olarak kabul edilebilir. Rossanda eski bir Maoçu; Maoizm'le Gramsci arasında bir yeri var. Bettelheim ise, Çin'in yeni yönetimi de bir başka yöne doğru başını alıp gideli, dünyada kalmış az sayıda sadık Maoistlerden biri. Onları eleştiren Mandel ise, sempozyumda ele alınan sorunlar karşısında Troçkist tavrı temsil ediyor.

Sempozyumun başarısı üstüne bir şey söylemek güç. Böyle bir sorunun, bir iki sempozyumla çözüme kavuşturulması zaten beklenemez. Ama en azından bir başlangıç olarak önemli. ■